

49. Nux Vomica

• **Scientific name:** *Strychnos nux-vomica*

• **Marathi name:** कुचला

• **Commonly Name:** Nux Vomica

• **Family:** Loganiaceae

Leaves and Arrangement

- **Type:** Simple
- **Arrangement:** Opposite
- **Shape:** Elliptic to broadly elliptic or elliptic-ovate
- **Size:** 5-14 cm long and 2-9 cm wide
- **Base:** Acute to attenuate
- **Apex:** Acute or obtuse
- **Margin:** Entire
- **Texture:** Glabrous, shiny, coriaceous; 3-5 nerved from base, prominent, glabrous; intercostae reticulate
- **Petiole:** 5-13 mm long, slender, glabrous

Fruit

- **Type:** Berry
- **Shape:** Globose
- **Colour:** Yellowish-red or orange
- **Size:** 3-5 cm across
- **Characteristics:** Glabrous; seeds 3 or 4, orbicular, flat, shiny, greenish-white, coin-like, 2-2.5 cm diameter
- **Fruiting Period:** March to December

Flowers

- **Type:** Bisexual
- **Colour:** Greenish-white
- **Arrangement:** Terminal sessile cymes
- **Characteristics:** Sessile, tomentose
- **Bract:** 5 mm; bracteole 1.5 mm
- **Calyx Lobes:** 4, 1 mm long, triangular, acute, pubescent
- **Corolla:** Greenish-yellow, tube 10 mm long, longer than lobes, slightly hairy near the base within; lobes 4, 4 x 1.5 mm, oblong, acute
- **Stamens:** 4, anthers sessile inserted at the throat of corolla tube
- **Ovary:** 2-celled, ovules many in each cell
- **Flowering Period:** March to December

Bark Structure

- **Texture:** Smooth or scurfy with lenticels
- **Colour:** Yellowish or blackish-grey, blaze creamy yellow

Habitat

- **Native Range:** Not explicitly mentioned in the provided text
- **Height:** Up to 20 meters
- **Environment:** Medium-sized deciduous tree, commonly found in forests and open areas

Uses

1. Used in alternative medicine, though claims are not supported by medical evidence.
2. Seeds used in arrow poison.
3. Seeds used in baits to kill feral mammals.
4. Source of alkaloid strychnine.

5. Fleshy pulp of ripe fruits is edible, though seeds are highly toxic.

Fun Facts

1. Contains highly poisonous alkaloids strychnine and brucine.
2. Toxic fruit eaten by monkeys and birds.
3. Use of strychnine is highly regulated in many countries.
4. Promoted within alternative medicine despite lack of evidence.
5. Long history of medicinal use despite extreme toxicity

CFOR ECOTOURISM

49. Nux Vomica

- **Scientific name:** *Strychnos nux-vomica*
- **Marathi name:** कुचला
- **Commonly known as:** Nux Vomica
- **Family:** Loganiaceae

पाने आणि संरचना

- **प्रकार:** साधी
- **मांडणी:** समोरासमोर
- **आकार:** लंबवर्तुळाकार ते विस्तृत लंबवर्तुळाकार किंवा अंडाकृती-लंबवर्तुळाकार
- **आकार:** ५-१४ से.मी. लांब आणि २-९ से.मी. रुंद
- **तळ:** टोकदार ते तीव्र
- **अंकुश:** टोकदार किंवा बोथट
- **काठ:** अखंड
- **पोशाख:** गुळगुळीत, चमकदार, कातडी; तळापासून ३-५ शिरा, प्रमुख, गुळगुळीत; अंतःशिरा जाळीदार
- **पेटीओल:** ५-१३ मिमी लांब, नाजूक, गुळगुळीत

फळ

- **प्रकार:** बेरी
- **आकार:** गोल
- **रंग:** पिवळसर-तपकिरी किंवा नारिंगी
- **आकार:** ३-५ से.मी. रुंद
- **वैशिष्ट्ये:** गुळगुळीत; बिया ३ किंवा ४, गोलाकार, सपाट, चमकदार, हिरवट-पांढऱ्या, नाण्यासारख्या, २-२.५ से.मी. व्यास
- **फळांचा कालावधी:** मार्च ते डिसेंबर

फुले

- **प्रकार:** द्विलिंगी
- **रंग:** हिरवट-पांढरा
- **मांडणी:** टर्मिनल सिसाइल सायम्स
- **वैशिष्ट्ये:** सिसाइल, टोमॅटोज
- **ब्रॅक्ट:** ५ मिमी; ब्रॅक्टियोल १.५ मिमी
- **कॅलिक्स लोब्स:** ४, १ मिमी लांब, त्रिकोणी, तीव्र, केसाळ
- **कोरोला:** हिरवट-पिवळा, नलिका १० मिमी लांब, लोब्सपेक्षा लांब, आतून तळाजवळ किंचित केसाळ; लोब्स ४, ४ x १.५ मिमी, लंबवर्तुळाकार, तीव्र
- **केसर:** ४, अंथर्स सिसाइल, कोरोला नलिकेच्या गळ्यात घुसलेले
- **अंडाशय:** २-कक्ष, प्रत्येक कक्षात बरीच अंडाणु
- **फुलांचा कालावधी:** मार्च ते डिसेंबर

साल रचना

- **पोशाख:** गुळगुळीत किंवा लॅटिसेल्ससह खडबडीत

- **रंग:** पिवळसर किंवा काळसर-करड्या, क्रीम-पिवळ्या चमकासह

निवासस्थान

- **मूलस्थान:** दिलेल्या मजकुरात स्पष्टपणे उल्लेख नाही
- **उंची:** २० मीटर पर्यंत
- **पर्यावरण:** मध्यम आकाराचे पानझडी झाड, सामान्यतः जंगलात आणि खुल्या प्रदेशात आढळते

उपयोग

१. वैकल्पिक औषधामध्ये वापरले जाते, जरी वैद्यकीय पुरावे समर्थन करत नाहीत.
२. बाणाच्या विषासाठी बियांचा वापर केला जातो.
३. बियांचा उपयोग जंगली प्राण्यांच्या नियंत्रणासाठी वापरला जातो.
४. अल्कलॉइड स्ट्रीचनाइनचा स्रोत.
५. पिकलेल्या फळांचा गूदा खाद्य असतो, जरी बिया अत्यंत विषारी असतात.

मजेदार तथ्य

१. अत्यंत विषारी अल्कॉलॉइड्स स्ट्रीच्नाइन आणि ब्रुसीन असतात.
२. विषारी फळे माकड आणि पक्ष्यांनी खाल्ली जातात.
३. अनेक देशांमध्ये स्ट्रीच्नाइनच्या वापरावर कठोर नियमन असते.
४. विषारी असूनही वैकल्पिक औषधांमध्ये वापरले जाते.
५. दीर्घ ऐतिहासिक औषधी वापर असून विषारीपणा अत्यधिक आहे.

CFOR ECOTOURISM